

نصایح

(اخلاقی)

امام خمینی سلام الله علیه

انتشارات مؤسسه فرهنگی پیوند با امام

۱۳۸۶

با مجوز رسمی از مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی (سلام الله علیه)

ضرابی، احمد، ۱۳۳۸

نصایح / مؤلف احمد ضرابی - مشهد: پیوند با امام، ۱۳۸۶، ۲۷۷ ص.

ISBN: ۹۶۴-۸۷۸۱-۲۶-۵

فهرست‌نویسی بر اساس اطلاعات فیبا.

کتابنامه: به صورت زیرنویس.

۱. خمینی، روح الله، رهبر انقلاب و بنیانگذار جمهوری اسلامی ایران، ۱۳۷۹ - ۱۳۶۸ اندرزنامه‌ها.

۲. نصیحت، الف: عنوان.

۹۸۸ / ۰۸۴۲

DSR ۱۵۷۴ / ۵ / الف ۸ ن ۶

۱۷۴۵۲ - ۸۴ م

کتابخانه ملی ایران

کلیه حقوق متعلق به انتشارات مؤسسه فرهنگی پیوند با امام و خیریه سفره سخاوت (دارالایتام) محفوظ می‌باشد.

۰۹۱۵۵۱۵۵۰۶۹

۰۵۱۱-۲۲۳۴۹۸۹

□ نصایح امام خمینی سلام الله علیه

- تألیف و تدوین: حجت الاسلام و المسلمین دکتر احمد ضرابی
- صفحه‌آرا: احمد رضوی
- ناشر: انتشارات موسسه فرهنگی پیوند با امام
- نوبت چاپ: اول ۱۳۸۶
- شمارگان: ۳۰۰۰
- قیمت: ۲۵۰۰۰ ریال

مرکز پخش: قم مقدسه، مهر فاطمه سلام الله علیها، ۰۹۱۲۵۵۲۱۳۴۶

فهرست مطالب

• معرفه النفس: (خودشناسی و خداشناسی)

- ۵۱ اعتراف به دور افتادن از ذات مقدس الهی
- ۵۱ تدبر در آیات توحیدی قرآن مجید
- ۵۲ توجه به مؤثر حقیقی و ضعف و ذلت مخلوق
- ۵۳ آنکه عالم و خود را مستقل می‌بیند وارث ابلیس است
- ۵۴ جایگزین کردن توحید فعلی در قلب
- ۵۴ چشاندن حقیقت توحید به ذایقه قلب
- ۵۵ پرهیز از اعتماد به نفس برای توجه به حقیقت توحید
- ۵۶ توجه به عجز و ذلت خود سرمایه وصول به مقصد
- ۵۶ انقطاع به حق تعالی با حال احتضار و تبطل و تضرع
- ۵۷ اعتراف رسول خدا ﷺ به عجز و تقصیر خود در محضر حق ﷻ
- ۵۸ اسماء وصفات الهی، حجابهای نوری ذات احدیت
- ۵۹ تنبیه به مقام عظمت اسم اعظم
- ۵۹ معرفت به حقیقت اسماء الهی و مراتب معانی بسم الله الرحمن الرحیم
- ۶۰ عواقب مستور نشدن در تحت اسم ستار و غفار الهی
- ۶۰ تنبیه به اسم رحمت الهی

● تفکر و تدبیر: (سیر در آفاق و انفس)

- تفکر در فلسفه خلقت آفرینش ۶۳
- تفکر در قرآن نازل شده ربانی ۶۴
- خواندن دعا با تفکر و بدون شتاب ۶۵
- تفکر در حال انبیاء و اولیاء علیهم السلام ۶۵
- تفکر در شدت عبادت ائمه معصومین (ع) ۶۶
- تفکر در حالات علی بن الحسین (ع) و مناجات آن بزرگوار ۶۶
- تفکر در راه مقصود اصلی ۶۷
- تفکر در مرض قلب و سختی دل ۶۸
- تفکر در آسمانها و زمین و اتقان صنع ۶۸
- تفکر در نعمتها و رحمتهای الهیه ۶۹
- تفکر در علم بدن و طبیعت آن ۷۰

● یقظه: (خود آگاهی و بیداری از خواب غفلت)

- غفلت و مستی ما ۷۱
- امانی و اوهام باطله ۷۲
- غفلت و عواقب وخیم آن در سفر پر خطر آخرت ۷۲
- خسران عظیم استفاده از سرمایه سعادت ابدی در راه تحصیل شقاوت ابدی ۷۳
- خطر عظیم غفلت از اصلاح نفس ۷۴
- نتیجه غفلت از ذکر و فکر حق تعالی ۷۵
- بیداری از غفلت و مستی طبیعت و پرواز به عالم قدس ۷۶
- بیداری از خواب غفلت و رسیدن به حیات ابدی ۷۷
- عرضه صفحه نفس به قرآن خدا و احادیث معصومین (ع) ۷۷
- علاج خواب گران با قرآن و حدیث ۷۸
- ضرورت قرار گرفتن در تحت لوا امر و نواهی الهی در این عالم ۷۸
- قصص قرآنی نور هدایت و بیان درد و درمان هر عیب و مرض نفسانی ... ۷۹
- ما به انبیاء معظم یا اولیاء مکرم خدا علیهم السلام منتی نداریم ۸۰

● عزم: (مغز انسانیت)

- ۸۳ کوشش در کسب عزم و اراده و احتراز از معاصی
- ۸۴ تقویت عزم در هجرت از بیت مظلوم نفس
- ۸۴ اقدام در عزم بر اصلاح امر و نفس
- ۸۵ عزم و اراده قوی سبب وصول به بهترین بهشتها
- ۸۶ اقدام به قدر مقدور
- ۸۶ همت به اصلاح نفس و بصورت انسان در آمدن
- ۸۶ قیام مردانه در تحصیل کمال و زاد آخرت
- ۸۷ جدیت در قیام به امر
- ۸۸ حرکت در صراط ولو لنگ لنگان
- ۸۸ تجهیز سفر آخرت
- ۸۹ تلاش برای رسیدن به مقام شهود و شهادت

● تذکر: (خدا آگاهی)

- ۹۱ تذکر تام از حضرت حق موجب گشوده شدن چشم‌باطنی
- ۹۱ تحصیل حال تبیل و تضرع و انقطاع و تذلل در قلب بواسطه اذکار شریفه
- ۹۲ ذکر خدا با حضور قلب، برای زنده نمودن دل
- ۹۲ عادت دادن دل به ذکر و یاد محبوب
- ۹۳ چشاندن حلاوت ذکر خدا به ذایقه روح
- نظر ابلیسی استقلالی به موجودات، علت محروم ماندن از حلاوت
- ۹۳ ذکر حق تعالی
- ۹۴ نتایج بسیار به یاد محبوب بودن
- ۹۴ فلسفه تکرار ذکر
- ۹۵ رجوع به حق تعالی و توجه به او
- ۹۶ تذکر نعمتهای ظاهری و باطنی مالک الملوک جلّ شأنه

● علم و عمل نافع:

- ۹۹ علم در قلب سیاه و غیر مهذب، ظلمت و سیاهی را گسترده می سازد
- ۹۹ علم و عمل نافع مؤونه لازم برای سفر آخرت

- ویژگی‌های علم نافع برای توشه آخرت ۱۰۰
- فراموشی معلومات غیر نافع در سكرات موت ۱۰۱
- جميع علوم شرعیه مقدمه حصول حقیقت توحید در قلب است ۱۰۱
- آن علم معارفی که سرکشی ایجاد کند، پس مانده ابلیس است ۱۰۲

• حب و بغض: (تولی و تبری)

تولی:

- جز ذات کامل، معشوقی برای عشق خداداد فطری نیست ۱۰۵
- عشق به بقاء ابدی و راحت و حریت در فطرت تمامی انسانها ۱۰۶
- سپردن خانه دل به صاحب دل ۱۰۷
- توجه دادن دل به مرکز جمال و کمال ۱۰۷
- معنای حقیقی محبت و عشق الهی ۱۰۸
- در بهره گیری از پرتو ولایت ۱۰۹
- تمسک به ولایت واصلان الی الله و عاكفان علی الله ۱۰۹
- وصول به بارگاه قدس به دستگیری ولی مطلق است ۱۱۰
- مجرد دعوی تشیع و خیال محبت اهل بیت علیهم السلام ثمره‌ای ندارد ۱۱۰

تبری:

- پناهندگی به خداوند از کید شیطان و نفس خطرناکتر از آن ۱۱۱
- وسوسه شیطان در دیانت و عقاید ۱۱۱
- رها شدن از اسارت نفس ۱۱۲
- عاقبت و خیم اطاعت نفس و شیطان ۱۱۲
- تذکر به مقدسین؛ برای رهایی از نفس اماره و شیطان ۱۱۳
- هواها و خواسته‌های نفسانی به اسم وظیفه شرعی ۱۱۴
- بی‌اعتنائی به هر یک از نشأت ثلاثه نفس، از دامهای ابلیس است ۱۱۵

• پرهیز از محرّمات و رذایل اخلاقی:

- تقوای از محرّمات ۱۱۷
- مراجعه به کتب علماء الهی برای رفع امراض روحی ۱۱۸
- ترک هوای نفس و اتباع از شرع و عقل ۱۱۹

- ۱۱۹ ضرورت ریشه کنی مفسد اخلاقی
- ۱۲۰ پیشگیری از ورود به مفسد اخلاقی
- ۱۲۱ ردائیل نفسانی ممکن الزوال است
- ۱۲۲ اعانت از خداوند در جهاد با نفس
- ۱۲۲ راه تهذیب و تزکیه نفس و اصلاح اخلاق
- ۱۲۳ احتمال صدق وعده و وعیدهای الهی، مانع ارتکاب جرائم است
- ۱۲۴ بهترین راه علاج مفسد اخلاقی

غضب و شهوت:

- ۱۲۵ از اسارت شهوات بیرون بیا
- ۱۲۵ علاج غضب، رهایی از حب دنیا است
- ۱۲۶ دود شهوت و غضب چشم باطن مارا کور کرده است

حب دنیا:

- ۱۲۶ علاج حب دنیا، عمل به ضد
- ۱۲۷ عدم دلبستگی به دنیا
- ۱۲۷ ریشه کنی درخت حب دنیا با قدم اختیار

تکبر:

- ۱۳۰ تکبر اعظم ردائیل
- ۱۳۱ مفسد کبر
- ۱۳۱ موعظه در علاج کبر
- ۱۳۳ کبر مدعیان عرفان
- ۱۳۴ کبر طلبه مفاهیم و گمراه از حقایق
- ۱۳۵ کبر مرشدان از اهل تصوف
- ۱۳۶ کبر طلبه علوم شرعیه
- ۱۳۶ تکبر به مال و منال و حشم و طایفه

خودنمایی و ریا:

- ۱۳۷ انگیزه مطالعه کتاب آداب الصلاه
- ۱۳۸ حسابکشی از نفس و یافتن ریا در وجود خود و پاک کردن آن از دل
- ۱۳۹ وخامت امر ریا

در دعوت به اخلاص ۱۴۰

نفاق و دورویی:

نصیحت در ترک دورویی و نفاق با خداوند ۱۴۲

نصیحت به مدعی اسلام در ترک نفاق ۱۴۳

نصیحت به مدعی ایمان در ترک نفاق ۱۴۳

نصیحت به مدعی زهد و اخلاص در ترک نفاق ۱۴۴

نصیحت به مدعی ولایت در ترک نفاق ۱۴۴

نصیحت به مدعی حکمت الهی در ترک نفاق ۱۴۴

نصیحت به مدعی جذبه و سلوک و محبت و فنا در ترک نفاق ۱۴۵

نصیحت به خود در ترک نفاق ۱۴۵

● توبه و تطهیر:

پاک شدن در دنیا سهلتر است و در آخرت بسیار مشکل ۱۴۷

مایوس نشدن از رحمت الهی ۱۴۸

تطهیر ظاهر مقدم بر تطهیر باطن است ۱۴۹

تطهیر قلب شرط استفاده از مواظبات قرآن ۱۴۹

تطهیر از اوصاف خبیثه و اخلاق سیئه به اوصاف کمالیه ۱۵۰

تطهیر نفس با علم نافع و عمل صالح ۱۵۱

● ادای فرایض و واجبات: (دعوت به حقیقت نماز و دعا)

رعایت ادب تفهیم برای مبتدئین جهت وصول به حقیقت نماز ۱۵۳

راه تحصیل حضور قلب در نماز و عبادات ۱۵۴

دواء نافع برای علاج هرزه گردی خیال به جهت تحصیل حضور قلب ۱۵۵

تطهیر ظاهر و باطن برای وصول به حقیقت نماز ۱۵۷

محافظت از اوقات نماز و غنیمت شمردن وقت مناجات ۱۵۸

تمنا از خداوند در آشنا کردنش به وظایف ۱۵۹

تمنای هدایت به نور توحید ۱۵۹

تمنا و دعا با حق تعالی نباید به مقصود چیزی دیگر باشد ۱۶۰

● محاسبه و متذکر ساختن نفس:

- تذکر به نفس برای ترک نافرمانی ۱۶۱
- غیر خدایی بودن عبادت ما ۱۶۲
- ظلم فاحش به اولیای نعم ۱۶۲
- زشتی اعمال ما و شرمسار نمودن رسول خدا و اولاد طاهرینش علیه السلام ۱۶۳
- نشانه جهنمیان در ما انسانها ۱۶۴
- موعظت برای اصلاح نفس و توجه به مرض قلب ۱۶۵
- علاج بیماری نفس ۱۶۵
- اقدام به امر محاسبه نفس ۱۶۶
- اهمیت حسابرسی خود در این عالم ۱۶۶
- مشارطه و مراقبه و محاسبه ۱۶۷
- نقش محاسبه نفس در تحصیل نور ایمان ۱۶۸
- نقش ایمان و یقین در اصلاح نفس ۱۶۹

● تحصیل مکارم اخلاقی:

- پیمودن راه خیر و سعادت فقط با قدم اختیار ۱۷۳
- درد از خود ما و دواى آن نیز در خود ماست ۱۷۴
- تحصیل ملکه تقوی ۱۷۵
- عمل به دستورات انبیاء و اولیاء علیهم السلام ۱۷۵
- رضا به خشنودی و سخط الهی ۱۷۶
- سرچشمه فیوضات، تخلیص نیت است ۱۷۷
- دعوت به صبر و بردباری ۱۷۸
- دعوت به خوف و رجاء ۱۷۸
- حسن ظن به خدای متعال ۱۷۹
- دوستی با مؤمنین و حذر از خصومت با ایشان ۱۷۹
- خدمت به اسلام عزیز ۱۸۰
- توصیه به نظم ۱۸۰
- دعوت به اخلاص ۱۸۱

- ۱۸۱ شکر منعم
- ۱۸۲ دستیابی به مقام توکل
- ۱۸۳ پرهیز از افراط و تفریط

● غنیمت شمردن فرصت‌ها:

- ۱۸۵ اولیاء خدا آنی راحت نبودند
- ۱۸۶ همت در استفاده نقد از عمر خداداد
- ۱۸۶ اغتنام فرصت در تحصیل ایمان، در همین عالم
- ۱۸۷ بی‌بهرگی در آخرت در صورت عدم استفاده از رحمت‌های حق تعالی در دنیا
- ۱۸۸ مدت استفاده از قوای نفسانی محدود است
- ۱۸۸ همت در تحصیل کمالات روحانیه تا عالم ملک برپاست
- ۱۸۹ دار طبیعت مسجد عبادت حق
- ۱۹۰ ضرورت اصلاح نفس در ایام جوانی
- ۱۹۱ توبه در سن جوانی
- ۱۹۱ سفر پر خطر و تنگی فرصت

● توجه به اوضاع عالم آخرت:

- ۱۹۳ جهنم و عذاب‌های گوناگون؛ صورت اعمال و اخلاق انسان
- ۱۹۴ اوضاع عالم آخرت و عدم قیاس آن با دنیا
- ۱۹۵ صورت آخرتی انسان
- ۱۹۶ شدت و عظمت آتش دوزخ و عذاب قبر و قیامت
- ۱۹۷ وخامت اوضاع آخرت در صورت اصلاح نشدن برزخ انسان

● نصایح امام در وصیت‌نامه سیاسی - الهی

- ۲۰۱ قیام برای پیاده کردن احکام اسلام
- ۲۰۲ حرکت استوار در صراط مستقیم
- ۲۰۲ الگو قرار دادن ملت مسلمان ایران در مبارزه
- ۲۰۲ براندازی حکومت‌های جائر توسط همه مسلمانان

- تشکیل حکومت و حکومت عادلانه اسلامی وظیفه جمیع مسلمین ۲۰۳
- تکلیف عمومی در حفظ اسلام ۲۰۴
- مقابله با توطئه‌های استکبار ۲۰۴
- حفظ انگیزه الهی و وحدت کلمه ۲۰۴
- برپایی شعائر دینی رمز وحدت مسلمین ۲۰۵
- پیروی از مکتب اهل بیت عصمت (علیهم السلام) ۲۰۵
- دمیدن روح استکبار ستیزی به نوحه‌ها و اشعار مرثیه ۲۰۶

❖ توصیه به ملت شریف ایران:

- حفظ نعمت عظیم جمهوری اسلامی با تمام قوت ۲۰۶
- هشیاری و بیداری و مراقبت نسبت به وسوسه‌های شیطانی سیاست‌بازان .. ۲۰۶
- جلوگیری از انحراف دانشگاه‌ها ۲۰۷
- شرکت در انتخابات ۲۰۷

❖ وصیت به حوزه‌های علمیه:

- اصلاح نظام حوزه‌ها به هدف معرفی و آرایه اسلام ۲۰۸
- تقویت نظام حوزه‌ها ۲۰۹
- جلوگیری از نفوذ افراد منحرف و تب‌هکار در حوزه‌ها ۲۰۹

❖ توصیه به مراجع عظام و علماء :

- توصیه به اصلاح نفس جهت خدمت به اسلام ۲۱۰
- تلاش برای معرفی شفاف چهره اسلام ۲۱۱
- معرفی واقعی طرز حکومت اسلامی و روش زمامداران اسلام ۲۱۲
- ارائه چهره حقیقی دین به مردم ۲۱۳
- برنامه ریزی دراز مدت برای خدمت به اسلام در حکومت اسلامی ۲۱۳
- قیام برای برپایی حکومت اسلامی ۲۱۳
- ایجاد حرکتی عاشورایی برای تشکیل حکومت اسلامی ۲۱۴
- همت به تشکیل حکومت اسلامی ۲۱۴

- ۲۱۵ به دست گرفتن مقدرات اداره مملکت اسلام
- ۲۱۵ تقیه نکردن فقهای اسلام در برقراری اصول اسلام
- ۲۱۶ حضور در صحنه‌های سیاسی

• توصیه به نویسندگان و روشنفکران:

- ۲۱۶ معرفی حقیقی اسلام ناب

• توصیه به دانشجویان:

- ۲۱۷ پیوند با طلاب و روحانیان

• توصیه به نسل جوان:

- ۲۱۸ حراست از اسلام وظیفه اصلی
- ۲۱۸ تلاش در شناساندن حقیقت و ماهیت اسلام
- ۲۱۹ قیام شجاعانه در جلوگیری از انحرافات
- ۲۱۹ حفظ استقلال و آزادی و ارزشها و ترک تجملات و عشرتها
- ۲۱۹ برخورد با آخوندهای درباری

• توصیه به ثروتمندان مشروع:

- ۲۲۰ به کار انداختن ثروتهای عادلانه در مزارع و روستاها و کارخانه‌ها

• توصیه به اقلیت‌های مذهبی:

- ۲۲۰ انتخاب وکلای متعهد برای مجلس

• توصیه به مخالفان نظام جمهوری اسلامی:

- ۲۲۱ وصیت به مخالفان با انگیزه‌های مختلف
- ۲۲۱ وصیت به گروهها و گروهک‌های ضد نظام جمهوری اسلامی
- ۲۲۲ وصیت به سران مخالف با جمهوری اسلامی
- ۲۲۳ وصیت به هواداران داخلی و خارجی
- ۲۲۳ نصیحت به جوانان مخالف جمهوری اسلامی

- ۲۲۴ وصیت به گروه‌های چپ
- ۲۲۵ وصیت به احزاب و گروه‌های مختلف
- ۲۲۶ وصیت به گروه‌های مسلمان متمایل به شرق و غرب
- ۲۲۷ وصیت به نویسندگان و گویندگان و روشنفکران مخالف نظام
- ۲۲۸ توصیه به مقدس نماهای مخالف با نظام
- ۲۲۹ وصیت به روحانی نمایان مخالف جمهوری اسلامی

● توصیه به رهبر و شورای رهبری:

- ۲۳۰ وظیفه خطیر رهبری در خدمت به اسلام
- ۲۳۰ دقت در انتخاب عالترین مقام قضایی

● وصیت به شورای نگهبان:

- ۲۳۱ عمل به وظایف اسلامی با کمال قوت

● توصیه به دولت و دست‌اندرکاران:

- ۲۳۱ خدمت به مردم و پرهیز از ایجاد زحمت برای آنها
- ۲۳۲ قدردانی از متخصصان و تشویق آنها

● وصیت به وزراء کشور:

- ۲۳۲ دقت در انتخاب استاندارها

● وصیت به وزراء خارجه:

- ۲۳۲ حراست از عزت و استقلال نظام
- ۲۳۳ تبلیغ چهره واقعی اسلام برای جهانیان

● توصیه به وزارت ارشاد:

- ۲۳۳ کوشش در معرفی چهره واقعی اسلام

● توصیه به نمایندگان مجلس:

- ۲۳۴ رد اعتبار نمایندگان منحرف

رفتار مبتنی بر اخلاق اسلامی در مجلس ۲۳۴

• وصیت به قوای مسلح:

هشیاری نسبت به ترفندهای مرموز سیاستمداران غرب و شرق زده ۲۳۴

وارد نشدن در بازیهای سیاسی ۲۳۵

تلاش در کسب خود کفایی در امور دفاعی ۲۳۵